

RAJ

→ /* nisu riječi svećenika već služe kao objašnjenje nekih pojmova */

Sada dolazimo do zadnjeg i naravno najradosnijeg razmatranja od ovih konferencija, a to je raj.

Učenje katoličke crkve o raju jest da samo oni koji umru u stanju milosti na kraju odlaze u raj. Kraljevstvo je nebesko mjesto gdje prebiva Bog, stoga svi koji tamo dolaze moraju biti sveti kao što je On svet. Kao što nijedna nesveta stvar ne ulazi u Svetište /* eng. Sanctuary, vjerojatno se misli na najsvetiji dio Jeruzalemskog hrama */, inače, događa se svetogrđe, tako nijedna nesveta stvar ne ulazi u najsvetiju prisutnost Boga.

Zadnji puta sam spomenuo priču o duši koja je rekla da bi rađe provela vječnost u čistilištu nego jedan jedini trenutak u Božjoj prisutnosti s najmanjom manom na sebi. To je znak da duši postaje u potpunosti jasno nakon što umre kako je apsolutno nužno biti čist i neokaljan kada prebiva u prisutnosti Boga.

Oni koji su u kraljevstvu nebeskom posjeduju neposrednu intuitivnu spoznaju božanske suštine. U prvoj poslanici Korinćanima sveti Pavao kaže: „Doista, sada gledamo kroza zrcalo, u zagonetki, a tada – licem u lice!“

A neposredna intuitivna spoznaja božanske suštine zapravo znači da duša ustvari vidi Boga – intelektualna vizija.

Duša Ga ne vidi fizički očima jer je Bog duh. Oči ne vide duh. Zato ga ustvari duša gleda intelektualno.

U raju, bit ćemo poput Njega jer ćemo Ga vidjeti takvog kakav jest, sveti Ivan kaže. To nije tjelesna vizija nego intelektualna.

Kada dođemo u nebesko kraljevstvo, Bog pridružuje sebe našem razumu. Zato se kaže za one koji su u raju da znaju sve. Pošto se Bog združio s našim intelektom, znat ćemo da je Bog uzrok svega, stoga gledanjem Boga spoznat ćemo sve što je On načinio. Vidjet ćemo Boga koji je beskrajan, bezmjernan. Vidjet ćemo beskonačnu ljubav, bezmjernu pravdu, beskrajnu milost, beskrajno biće, bezmjerno u svakom savršenstvu.

Gledati Boga licem u lice jest definicija savršenog blaženstva odnosno sreće za čovjeka.

Dvije su vrste blaženstva: savršeno i nesavršeno. Nesavršeno je ono kada mi, kroz kontemplaciju ili krepostima, dosežemo određenu količinu sreće. Savršeno blaženstvo događa se jedino kada gledamo Boga licem u lice, što znači da se jedino može postignuti u raju. U ovom životu to se ne može dogoditi. Stoga ne možemo biti savršeno sretni iako možemo postići određeni stupanj sreće; ako molimo, ako smo poslušni zapovjedima Božjim, ako radimo na tome da postanemo sveti i naše odlike su kreposti.

U kraljevstvu nebeskom razum je usavršen i želja za znanjem je perfektno zadovoljena. Drugim riječima, na ovom svijetu sve želimo znati i razumjeti. Kada gledamo Boga, saznat ćemo sve što je moguće znati – moguće za nas.

Gledajući Boga, vidimo sve čemu je On uzrok. Sveti Toma Akvinski definira mudrost kao razmatranje najviših uzroka stvari.

Važna činjenica jest ta da gledanje Boga licem u lice odnosno razmatranje najvišeg uzroka je zapravo najviši oblik mudrosti i najviši oblik znanja.

Postoji više vrsta znanja i načina na koji se intelekt usavršava:

Prvo, vidjet ćemo sebe u Bogu.

„Sada spoznajem djelomično, a tada ću spoznati savršeno, kao što sam i spoznat!“ kaže sveti Pavao.

Naše će znanje premašiti svaki mogući pojam iz ovog života. Što to znači? Na ovome svijetu poprilično malo znamo o sebi i malo toga razumijemo. Imamo neke ideje o tome koji su naši problemi, koje su naše dobre strane, ali zapravo to je sve vrlo površno. Ali kada gledamo Boga, u njemu ćemo vidjeti da nas on uzrokuje. Kao rezultat toga, vidjet ćemo sebe kao što nas Bog vidi, što znači da ćemo se vidjeti savršeno.

Poznavat ćemo sve druge kao što jesu. To je zapravo kraj procesa posljednjeg suda gdje će sve biti otkriveno.

Nekad je ljudima zbunjujuće kako će gledati Boga (a ako je on uzrok svemu pa tako i svršetku svijeta i zna sve što ćemo raditi ostatak vječnosti) a neće vidjeti sve. To je analogno ovome: na strani Boga ništa nije skriveno, ali ono što Bog čini jest da u nama (sve do posljednjeg suda) uzrokuje nemogućnost da vidimo određene stvari. Na primjer, kada tražimo ključeve, a pred nama su i gledamo ih, ali ih jednostavno ne primjećujemo (fizički ih vidimo, ali ih ne prepoznamo). Tako je to u raju: gledamo Boga i fizički vidimo svršetak svijeta, ali to intelektualno ne prepoznamo. Zato oni koji su u raju, u određenom smislu ne znaju kada će doći svršetak svijeta. Isto tako neće znati neke aspekte našeg unutarnjeg života sve do uskrsnuća tijela.

Prilikom uskrsnuća tijela (nakon posljednjeg suda) oni koji posjeduju beatifičnu viziju će zapravo vidjeti dušu svake osobe, njezine grijehe i kreposti. Oni koji su prokleti neće vidjeti na isti način kao što vide oni koji su spašeni.

Tako, kada duša dođe u raj, ništa nije skriveno, ništa nije nepoznato, jer duša onda ne bi bila savršeno sretna ako ne bi imala spoznaju o tome što je Bog učinio.

Blaženi će znati sve što se može znati o povijesti svijeta, znat će srž i prirodu svega što je stvoreno, savršeno će razumjeti Božansku providnost, savršeno će spoznati red i zakone svemira. Poznavat će zvijezde. Moći će i doći do zvijezda ako će to željeti; ne nužno fizički već intelektualno gledajući u Boga. Blaženi će posjedovati život savršenog intelektualnog zadovoljstva. Kada čovjek u ovom životu nauči ili otkrije nešto novo, pojavljuje se određena intelektualna satisfakcija koja

proizlazi iz toga. U raju imat ćemo upravo to: konstantno iskustvo razumske satisfakcije kroz cijelu vječnost.

Dakle: znamo Boga, gledamo ga, ali ne poznajemo ga savršeno. Poznajemo ga savršeno u smislu kako savršeno Bog poznaje sebe. Gledamo ga onako kako Bog gleda sebe.

Ali to nije potpuno razumijevanje. Razlog tomu je da je naš razum konačan (ograničen), a Bog je beskonačan. Shodno tome Boga nećemo u potpunosti poznavati. Ali u tome zapravo i leži vječno blaženstvo jer ćemo cijelu vječnost promatrati različite aspekte u jednom Bogu, to jest u Bogu ćemo vidjeti sva ta savršenstva. Stoga, cijelu vječnost doživljavat ćemo konstantnu sreću u promatranju nečeg novog cijelo vrijeme.

Sveti Toma Akvinski kaže da u raju nema vjere niti nade. Razlog tome je da je vjera znanje nečeg nevidljivog, ali kada vidiš Boga, vjera prestaje postojati jer Boga gledaš. Isto tako nema nade. Zašto? Zato jer je nada iščekivanje blažene vizije, i svega onog što nam je od Boga obećano. Ali kada ih u raju dobiješ, više se ničemu ne nadaš i ne vjeruješ. U raju ostaje samo milosrđe. Život u raju premašuje naše razumijevanje. Sveti Pavao u prvoj poslanici Korinćanima kaže: „Što oko ne vidje, i uho ne ču, i u srce čovječje ne uđe, to pripravi Bog onima koji ga ljube.“ To ne znači ništa drugo nego da jednostavno čovječanstvo na ovom svijetu ne može shvatiti čistu radost, čistu sreću – blaženstvo.

U raju posjedovat ćemo nešto što se zove „lumen gloria“ odnosno „svjetlost slave“.

Kada koristimo riječ svjetlost, ona kao takva ima više značenja. „Upaliti svjetlo“ ili „svijetao“ kada želimo reći da je netko mudar. Riječ svjetlost često se koristi kako bi se opisao intelektualni kapacitet za poznavanje nečega.

Tako u skolastičkoj filozofiji postoji termin „prirodna svjetlost razuma“ to jest razum ima kapacitet za učiniti stvari prepoznatljivim ili ih poznavati.

Netko tko nije previše mudar teško shvaća i najjednostavnije stvari dok ih netko tko jest lako i brzo razumije.

Korištenje izraza „svjetlost“ u teologiji odnosi se na tri različite stvari: prva je prirodna svjetlost razuma koju sam spomenuo. To je prirodna sposobnost svake osobe da shvaća. Druga je svjetlost vjere. To se odnosi na kapacitet osobe da prihvati i razumije sve što katolička crkva uči. Na primjer, nekim je ljudima kristalno jasno sve što crkva uči i kada netko kaže nešto suprotno katoličkoj vjeri, smatraju to nepovezanim i neinteligentnim. Drugim riječima, svjetlošću vjere u mogućnosti smo jasno shvatiti učenje crkve i činjenicu da je ono istinito. Ljudi kojima nedostaje vjere ne mogu prihvatiti istine katoličke vjere. Svi problemi u crkvi proizlaze upravo iz nedostatka vjere.

Sveti Augustin je znao reći: „Čovjeku koji vjeruje nikakvo objašnjenje nije potrebno. Čovjeku koji ne vjeruje nikakvo objašnjenje nije dovoljno.“

Kao i fizičko svjetlo, ljudi koji ne posjeduju svjetlo vjere ne mogu vidjeti istinu učenja crkve.

To je i jedan od načina kojim znamo da vjerujemo. Kada čujemo što crkva kaže i to isto razumijemo i prepoznamo kao istinu, to je znak vjere.

Sveti Toma Akvinski kaže da jedna jedina hereza proizlazeći iz jedne jedine stvari može uzrokovati iskrivljenu vjeru. Stoga, ako postoji i najmanja stvar koju crkva uči i potrebna je za spasenje, a mi ju ne želimo prihvatiti, to je znak da smo izgubili vjeru.

Treća stvar na koju se odnosi riječ svjetlost u teologiji jest „lumen gloria“ odnosno „svjetlost slave“.

Naš je razum toliko slab da jednostavno ne može zadobiti beatifičnu viziju samostalno. Zato Bog mora u naš intelekt usaditi svjetlost kojom Ga osoba može gledati licem u lice. Ta svjetlost veličanstveni je dar jer bez njega nitko Boga ne bi mogao gledati. Kada Bog ulije tu svjetlost u naš razum, utisne Sebe u naš intelekt i tog trenutka posjedujemo nebesko blaženstvo. Drugim riječima, to je nužno i suština kraljevstva nebeskog sastoji se upravo u tome.

Ljudi često govore o drugim aspektima raja kao da su zanimljiviji i važniji, ali Bog je odredio čovjeka da gleda Njegovo Presveto Lice. Zato se najsavršenija sreća za čovjeka nalazi samo u blaženoj viziji. Ništa na ovom svijetu se s time ne može usporediti. Pritom se pojavljuje shvaćanje raja kao nešto dosadno, ali mi pritom zaboravljamo da Bog, koji je svako dobro i svako savršenstvo, kao takav ispunjava sve naše prohtjeve i sreću.

Stvari u ovom životu postaju dosadne jer ispunjavaju samo dio nas. Ili pak nakon nekog vremena, stvar koja ispunjava jedan naš komadić, drugi komadić zbog toga postaje umoran. Zato stvari ovoga svijeta nikada ne donose istinsku sreću.

Ali beatifična vizija ispunjava svaki aspekt našeg bića.

Svjetlost slave je po stupnjevima odnosno različiti ljudi posjeduju različitu količinu te svjetlosti. To znači da neki ljudi bolje razumiju Boga nego neki drugi. Takav koncept zasnovan je na nekoliko temelja:

1. Količina „lumen gloria“ koju Bog usađuje u nas prije nego što Ga vidimo uglavnom se temelji na količini posvećujuće (pobožanstvenjujuće) milosti koju imamo u našoj duši. Zato se posvećeno savršenstvo (svetost) sastoji od izvrsnosti u milosti i uljepšavanja duše krepostima. Kreposti se postižu dobrim djelima što onda povećava posvećujuću milost. Postoji i određeni omjer između kreposti u posvećenoj milosti, ne u potpunosti već do nekog stupnja.

2. Vrijednost molitve, patnje i dobrih djela učinjenih za ovog života. Kako je svjetlost slave različita po stupnjevima, tako je i sreća različita po stupnjevima. Iz tog razloga sveti Toma Akvinski kaže da količina svjetlosti slave koju osoba posjeduje određuje koliko je ta osoba sretna, ali isto tako kaže da koliko osoba posjeduje intelektualnih kreposti također određuje stupanj sreće. Razumska krepost je kao i svaka druga navika. Imamo obrazac razmišljanja, naviku razmišljanja i ako je ta navika zasnovana na istini, to je krepost. Ako je zasnovana na lažnosti i usmjerava te prema grijehu, to je porok.

Često mi se postavlja pitanje: „Je li raj stanje ili mjesto?“

Moj je odgovor uvijek: „Sada ili u budućnosti?“

Sada je stanje. Utoliko da nitko u raju nije trenutno na nekom mjestu, čak niti naša Gospa i naš Gospodin. Sveti Toma Akvinski kaže da tijelo Marije i Krista ne prebiva na nekom mjestu u pravom smislu riječi. Koristeći latinski izraz „quasi substantialiter“ što znači „kao tvar“ odnosno oni postoje kao anđeli u smislu da ne prebivaju na specifičnom mjestu iako imaju tijelo. Tu tajnovitost ljudi ne razumiju jer čovječanstvo jedino shvaća kada je nešto prisutno na konkretnom mjestu. Ali po svršetku svijeta, kada Gospodin opet dođe, njihova tijela i tijela spašenih prebivat će u raju jer će raj postati mjesto. Do tada raj je stanje.

Ali što je s ostalim aspektima raja?

Efekti beatifične vizije teku iz naše duše i utječu na sve što nas okružuje.

Jeste li ikad primjetili kako samo razmišljanje o nečemu može nas učiniti ljutim i nervoznim? I sveti Toma Akvinski kaže da sve što se događa intelektualno postavljeno je u naš um i pokreće naše želje i strasti. Stoga, mi možemo utjecati na naše emocije. Zato znam reći osobi koja je nezadovoljna svojim emocionalnim životom da mora imati kontrolu nad svojim umom, mora čuvati um te izbaciti sve ono što joj uzrokuje problem. Tako da će loše želje same nestati. Ali u raju, kada posjeduješ beatifičnu viziju, to blaženstvo ispunjava našu maštu i um te dalje utječe na sve ostalo u procesu. No prije toga utječe na našu volju. Sveti Toma Akvinski govori da jednom kada vidimo Boga licem u lice više nismo slobodni odabrati Ga. Drugi riječima, kada ugledamo Božje lice, koje je apsolutno dobro i savršeno u svakom zamislivom pogledu, da volja jednostavno ne može ništa drugo doli željeti i ljubiti Boga u potpunosti. Bog je dobar u svakom aspektu, stoga je dostojan svakog zrnca naše ljubavi kojeg imamo. Sve ostalo u usporedbi s Bogom čini se nesavršeno i mračno. Volja doživljava savršeno zadovoljstvo i užitek gledajući Boga. Volja zna da ne želi niti će ikada željeti išta drugo osim Boga. Kao što Sveti Augustin kaže: „Stvorio si nas za sebe, Gospodine, i nemirno je srce naše, dok se ne smiri u tebi.“ Tako da kada duša ugleda Boga, postaje savršeno mirna, stacionarna, zadovoljna.

Duša ljubi i želi sve što se reflektira u Bogu. Drugim riječima, nećemo voljeti i ljubiti druge, nećemo voljeti ništa drugo osim u tome da ih vidimo i ljubimo u Bogu. Zato je milosrđe, priroda milosrđa, apsolutno presudna za ljude da ju razumiju.

Milosrđe nije ljubav prema Bogu ili ljubav prema bližnjem! To je ljubav prema Bogu i prema bližnjem zbog Boga. Ljubimo Ga zbog Njega. Zato je moguće ljubiti neprijatelje jer ih promatramo iz Božjeg kuta gledanja, a Bog je bezmjerna ljubav. Poanta je ovo: u ovom životu našom voljom raspolažemo i usmjeravamo ju prema Bogu tako da ljubimo bližnjega radi Boga ljubeći samo Njega.

Sveti Toma Akvinski kaže da je upravo zbog toga nemoguće imati blaženu viziju bez savršene čestitosti volje. Što s time želi reći? To znači da volja mora biti perfektno usmjerena prema dobru i prema istini, inače se pojavljuje nesklad. Volja u tom slučaju ima loše navike, loše sklonosti i tako uzrokuje bol.

Sveti Ivan od Križa znao je reći da u daljnjim etapama mističnih vizija duša trpi bol. Ne zbog Boga nego zbog naših problema. Mi imamo velikih poteškoća baviti se i trpjeti ih, a Bog je opet tako dobar i tako savršen. To se može primjeniti na situaciju kada se nalazimo u blizini nekoga tko je

svet. Bolno je biti u njegovoj blizini. Isti slučaj je i s Bogom. I zato oni u nebeskom kraljevstvu moraju imati perfektnu čestitost volje tako da kada vide Boga dolaze do potpune predaje Njemu.

U čistoj radosti i sreći kroz cijelu vječnost živjet ćemo s Bogom u zajedništvu ispunjenom ljubavlju. Tako da milosrđe ostaje prisutno u raju.

Ljubav u raju slijedi red milosrđa. Sveti Toma Akvinski kaže da je taj red dvostruk: jedna mu je strana u duhovnom, druga u prirodnom. Duhovni red milosrđa slijedi princip kojim valja voljeti onoga koji je sličniji Bogu. Majka Božja najbližija je Bogu stoga ju ljubimo više nego sebe ili pak našeg supružnika.

Ali sveti Toma Akvinski onda nadodaje da zbog naše ljudske prirode također ljubimo bića koja su nam najbliža i najpoznatija. Tako da u ovozemaljskom životu, iako možda volimo svece, možda ćemo na kraju ipak više ljubiti našeg supružnika. To ne mora nužno biti iskrivljeni način. Kako osoba postaje savršenija i perfektno odvojena čak i od svojeg supružnika, a supružnika ljubi samo radi Boga, tada osoba ljubi svog supružnika proporcionalno njegovoj vrijednosti. Na ovom svijetu osoba je u stanju imperfektog, što znači da prirodni red dominira te je sklona više ljubiti one oko sebe. Ali kako osoba postaje svetija i savršenija, njezina ljubav sklona je biti sličnija ljubavi koja je u raju.

Spaseni posjeduju savršenu slobodu. Crkva, sveti Toma Akvinski i svi moralni teolozi nam govore da savršena sloboda dolazi jedino kada su svi ostali naši aspekti ispravno posloženi. Na primjer: kada smo jako ljuti i srditi, srdžba nas može intelektualno zaslijepiti. Stoga, osoba kada nešto čini u ljutnji, taj čin često nije slobodan ili voljan. Ali u raju sve je savršeno određeno tako da nema nikakvih iskrivljenja u volji i razumu.

S obzirom da osoba vidi Boga kao uzrok svih stvari, njezino znanje je savršenije tako da svoju volju može slobodnije dati onome što zna. To je najveća farsa među onima koji podržavaju abortus. Oni kažu da je sve u izboru. U redu. Ako je izbor u pitanju, zašto nas onda konstantno sprječavaju u pružanju informacija i formiranju ženinog znanja o abortusu. Slobodan izbor se jedino može dogoditi kada zaista znaš što činiš.

U raju naše staro znanje o svemu je toliko usavršeno da je naša sloboda uvelike uvećana. U paklu je, naravno, potpuna suprotnost.

Jednom kada vidimo Boga licem u lice, volja savršeno inklinira prema Njemu, ljubi Ga i u Njemu odmara te se onda ispušta u naše misli. Jer, kada nešto znamo, možemo to i zamisliti i sagledati iz različitih aspekata. Dakle, sve Božje ulijeva se u naše misli i ispunjava naš razum. Također, kada nešto zamišljamo, pamtimo to što smo zamislili, tako da naše sjećanje postaje ispunjeno radnosnim iskustvima Boga i to se događa bez prestanka kroz cijelu vječnost. Čak ćemo i razmišljati o tome što nam je Bog dao za života te kako je to zapravo ništa s onim što imamo sada u nebeskom kraljevstvu. Neprekidno sjećanje o svemu dobrome što smo od Boga dobili.

Što se tiče apetita koji zahtjeva tjelesna dobra, ono se ne prestaje radovati u prisutnosti Boga i intelektu. Drugi rječima, zato jer ne traži ništa tjelesno (jer nakon uskrsnuća tvoje tijelo ne treba jesti, možeš ali jednostavno ne trebaš). Krist je već rekao da u kraljevstvu nebeskom neće postojati

bračni odnosi tako da znamo što će biti u tom aspektu. Ali glede jela, Krist je zapravo blagovao tako da je moguće da ćemo moći jesti.

Ponekad me ljudi znaju upitati: „Hoće li moj pas Flafi biti u raj?“

Često im na to odgovorim: „Da, bit će. Ali ne u smislu da će tamo postojati, već gledajući Boga licem u lice vidjet ćeš cijeli život tog psa u Bogu.“

Tako da u nekom određenom smislu pas je tamo. Kada god ćeš htjeti misliti o njemu, vidjet ćeš ga u Bogu. To je kao da gledamo realističan film. Gledajući ga u Bogu, taj pas će nam biti više stvaran nego da ga iskusimo i doživljavamo u fizičkom smislu. Stoga nećemo imati potrebu ili želju za tim psom fizički. Isto je i s hranom. Nećemo imati potrebu jesti, ali kada ćemo pomisliti na nju, vidjet ćemo ju i razumjeti puno savršenije.

Apetit je savršeno zadovoljen. Naši apetiti konačno shvaćaju da ne postoji niti jedno fizičko dobro veće i bolje od Boga.

Apetit nikada više ne traži vlastito zadovoljstvo. To je jedan od velikih problema na ovom svijetu. Nakon pada, čovjek ima nešto što se zove „prethodni apetit“. Što je to? To je apetit koji se pojavljuje prije nego li nešto uopće pomislimo, suprotan je od onoga što mislimo. Ne želimo se tako osjećati, ali se osjećamo. To je „prehodni apetit“. Ali u raj, kako rastemo u krepostima u ovom životu, taj se apetit smanjuje i postaje podređen razumu. Ne pokreće se dok razum ne kaže ovo je dobro ili ovo je loše. U ovozemaljskom životu, kod ljudi čiji je emocionalni život u neredu, to je znak da im nedostaje kreposti. Ali na idućem svijetu, „prehodni apetit“ je uništen jer, apetiti gledajući različite ljepote Boga postaju savršeno zadovoljni, niti jedno tjelesno dobro nikada više nije priželjkivano. Sve su želje apetita smirene u Bogu.

Sada kada je najgori od svih ljudskih aspekata obuzdan i posjeduje beatifičnu viziju, naprasit apetit koji ulaže sve napore kako bi zadovoljio fizičko dobro više ne traži svoje. Dakle u raj nema patnje. S obzirom da je najveće dobro već prisutno, nema potrebe tražiti nešto drugo i stoga apetit dolazi u stanje savršene mirnoće i zadovoljstva.

Sveti Ivan od Križa, prije no što uđe u mističnu kontemplaciju, kaže: „Moja kuća postaje posve tiha.“ Ono što želi time reći jest da duša postaje savršeno uređena. Kako se počinjemo uspinjati u usavršavanju kreposti koje nadvladaju naše nesavršenosti, naša duša postaje više orijentirana odnosno manje konfliktna. A onda kada molimo, u stanju smo usredotočiti se na jednu stvar, postati mirni u jednoj stvari. To je neophodno kaže svetac, ta kuća koja se odnosi na njegovu dušu, da se umiri i da se svi njezini segmenti stišaju kako bi mi postali savršeno posloženi. U tom trenutku Bog nas može preuzeti.

Danas svi imaju ideju da je mistična kontemplacija rezervirana samo za svece. To nije istina. Činjenica je, ako ljudi postaju savršeniji te iskorijenjuju svoje nesavršenosti što znači da imaju konzistentnu naviku molitve, dolazi do toga da molitva postaje usredotočena na jednu stvar te na taj način približno imitira blaženu viziju gdje se sve smiruje u Bogu. Kako molitva postaje sličnija stanju u raj, pojavljuje se radost i sreća.

Često sam nervozan i zabrinut jer ljudi misle da je najbolja molitva ona koja je izrečena na glas. Krivo! Ona može biti efikasnija kada iza nje stoji Crkva i njezina sila, ali najviša forma molitve, transformirajuća unija, je čista intelektualna vizija gdje se ništa vokalno ne događa. Poprilično je važno to razumjeti jer, rastući u molitvi, svi naši segmenti imaju tendenciju da se smire. U konačnici, na taj način pripremamo se za blaženu viziju.

Molitva je put do neba. To je proces kojim se približavamo sve bliže i bliže onome stanju kakvo je u kraljevstvu nebeskom. Zato u ovom životu jednostavno nećemo biti sretni bez konzistentne i postojeće molitvene navike. Mirnoća reda – tako sveti Augustin definira mir – „tranquillitas ordinis”. A mirnoća znači da nema razdora. Tamo je savršeni spokoj u jednome, a to je Bog.

Osjetila su također zahvaćena. Jer čak i ona proživljavaju ljepote blažene vizije. Svaki dio naše duše uživa u nekom ispunjenju i savršenstvu. Iako osjetila ne mogu gledati Boga, snaga i ljepota beatifične vizije ulijevaju se u njih. U okus, u vid i sluh, u dodir i njuh, u svakom aspektu tijelo doživljava zadovoljstvo.

Ali što je s onima koji su prokleti? Hoćemo li se žalostiti znajući na primjer da su naš otac ili naša majka umrli u smrtnom grijehu i da su u paklu. Ne donosi li to tugu spašenima?

Vidimo, kada promišljamo o činjenici da su prokleti u vječnom društvu sa sotonom, a blaženi u vечноj zajednici s Bogom, da u tome postoji pravda. Drugim riječima, oni u raju nalaze određenu sreću u Božjoj pravdi čak i u propasti svojih članova obitelji. Vide da su to zaslužili i u promatranju Božje pravde uživaju. Bit ćemo bijesni i ogorčiti zbog zla koje su počinili naši prokleti rođaci i prijatelji protiv Boga i drugih. To ćemo iskusiti prilikom općeg odnosno posljednjeg suda.

U kraljevstvu se nebeskom također nalazi zajednica svih svetih. Prvo je društvo Gospe. Kako prokleti pate u društvu demona i drugih prokletih, tako se blaženi raduju u zajednici s anđelima i drugim pravednicima.

Kada vidioci opisuju radost koju osjećaju gledajući Gospu ostavljaju nas zatečenima. Govore o nadzemaljskom zadovoljstvu koje primaju samo gledajući Ju. Zamislite kakav će tek raj onda biti ako ćemo cijelu vječnost biti u prisutnosti naše Gospe i gledati Ju; Nju koja je savršena zrcalna slika Boga. Pobožanstvenjujuća milost u Njezinoj duši micat će nas u duboku radost. Zapravo ćemo vidjeti tu posvećujuću milost u Njezinoj duši i dušama ostalih. S obzirom da ta milost sudjeluje u Božanskoj naravi, vidjet ćemo Boga u duši te osobe. Zato se često zna reći da nastojimo vidjeti Krista u svakom čovjeku. Jer, opet, pripremamo se za kraljevstvo nebesko. Razmišljajmo i o radosti gledajući fizičku ljepotu i veličanstvenost. Beatifična je vizija po stupnjevima i manifestira se u sjaju našeg tijela, stoga je i veličanstvenost tijela po stupnjevima. Marija će zato isijavati najljepšu veličanstvenost i najjači sjaj. Doista, možemo primjetiti ako nemamo svjetlost vjere, pomislili bi da je Gospa Bog, kao što je jednom posvjedočio vidioc. Posvećujuća milost svih pravednika zajedno neće nam pružiti ni približnu sreću i radost koju ćemo zadobiti gledajući i diveći se Njezinoj presvetoj duši punoj svake milosti i blagoslova. Njezina prisutnost kao naša kraljica donosit će nam beskrajnu sreću i s velikom radošću razmišljat ćemo o vremenima kada smo Joj služili kao robovi. Bit ćemo tako zadivljeni Njom da ćemo pjevati i veseliti se Njezinoj kruni. Savršeno Joj služeći zadobit ćemo svako zadovoljstvo.

A što sa anđelima? Gledat ćemo njihovih devet veličanstvenih korova. S divljenjem ćemo promatrati slavu i savršenost njihovih redova. Život s njima donosit će beskrajnu radost, zajedno klanjajući se i slaveći Boga neprestano. Vidjet ćemo svece u svoj raskoši, njihove vrline i savršenstva, njihova slavna postignuća i pobjede u kojima su ponizili neprijatelje Boga. U svemu ovome ljubiti ćemo i veseliti se jer reflektiraju slavu, veličanstveni sjaj i ljepotu, izvrsnost, dobrotu i svako drugo savršenstvo našeg Presvetog Boga. Gledajući milost koja prebiva u dušama pravednika i anđela, vidjet ćemo hijerarhiju odraza samog Boga. Kao što sam spomenuo, posvećeno savršenstvo sastoji se od izvrsnosti u milosti i ukrasa od vrlina koje uljepšavaju dušu. Te kreposti ćemo zaista vidjeti u ljudima i znat ćemo njihovu točnu količinu samo gledajući dušu u Bogu. Kreposti su kao dragulji u duši. Svaka od njih krasi određeni aspekt duše kao briljant. I svoje ćemo tako vidjeti. Zato se mučeništvo često povezuje s krunom. A razlog je taj što je mučeništvo perfekcija jakosti. Stoga će mučenici imati poseban dragulj u određenom smislu, poseban ukras na duši - i to će drugi vidjeti. Moći ćemo srdačno razgovarati u društvu s Isusom, našim Gospodinom i s Marijom, našom majkom i kraljicom. Sa svim svecima bit ćemo bliski i zajedno ćemo veličati slavu Božju. Anđeli i sveci obasjavat će naš um kako bi nam pomogli razumjeti otajstva Božja. Drugim riječima, pridonjet će tome da budemo sretniji. Naravno, onima u paklu je suprotno. Demoni će njihove živote učiniti gorim. Anđeli i sveci slaviti će nas zbog slave Božje koja se manifestira u vrlinama naše duše. I sam Bog će nas hvaliti, kao što ćemo i mi ostale pravednike.

Tijela stanovnika kraljevstva nebeskog – činjenica je da će se tijela promijeniti. Prema tome, tijelo će imati četiri karakteristike:

Prvo je agilnost. Tako da, kada smo u raju odnosno uzdignuti smo u stanju milosti, naše će tijelo moći promijeniti lokaciju gotovo trenutačno i bit će poslušno našoj volji. U paklu je upravo suprotno.

Drugo, naše će tijelo imati sposobnost prolaziti kroz zidove. To smo zapravo vidjeli i u evanđeljima kada se Krist odjednom pojavi pred apostolima. /* svećenik spominje riječ subtility, u hrvatskom ne postoji prijevod */

Ove dvije karakteristike znače da su tijela onih u kraljevstvu nebeskom savršeno podređena njihovoj volji.

Zašto? U ovom životu naša tijela ne mogu biti savršeno podređena volji jer da jesu, činili bi još veće opacine i zvjerstva nego što sada činimo. Stoga Bog mora smanjiti naše sposobnosti kako bi spriječio da postanemo još gori. Ali u sljedećem životu, budući da posjedujemo savršenu čestitost volje, Bog nam daruje tijelo koje se savršeno spaja s voljom.

Nadalje, naše će tijelo biti neprolazno – nećemo moći patiti. Sjajit ćemo, blistati. Tijelo će isijavati određeno svjetlo, a to je zbog njegove kvalitativne promjene i blažene vizije koja utječe na tijelo zapravo prolazeći kroz njega. Ljudi će to vidjeti. Krist je zato morao, božanskom moći, svoje tijelo ograničiti u tom aspektu kada je bio na zemlji. Jer je i na ovom svijetu imao blaženu viziju. Ali dopustio nam je vidjeti djelić kako će uskrsnuće izgledati glede preobraženja.

Stanovnici raja neće imati tjelesne probleme, to jest tijelo je usavršeno. Također, bit će vrlo lijepi. Ali poanta je da ljepota koju ćemo imati u raju proporcionalna našoj svetosti. Kada ljudi imaju mnogo vrlina, iako nisu fizički previše privlačni, određena ljepota proizlazi iz toga. Na kraju će to više privlačiti ljude nego fizička ljepota. To je zapravo znak naše pale prirode da tražimo fizičku ljepotu, a ne onu ljepotu kreposti. Stoga, svi ćemo biti lijepi.

Što se prokletih tiče nakon uskrsnuća, oni će biti neagilni, neće se moći kretati svojom voljom. Bit će beskrajno prolazni, što znači da će konstantno patiti. Okruživat će ih tama, odnosno neće biti nikakvog sjaja ili svijetla, već samo ružnoća kroz cijelu vječnost. Dok će u raju biti savršena ljepota.

Što je s nepromjenjivošću raja? Znamo da od trenutka kada se dogodi blažena vizija intelekt postaje zauvijek združen s Bogom. Ne može biti razdvojen od Njega jer kada bi se to dogodilo, biće bi umrlo od posljedica gubitka kaže sveti Toma Akvisnki. Činjenica da je raj vječan donosit će nam veliku radost.

Ali postoje neke stvari o raju oko kojih nismo sigurni. Na primjer ne znamo hoće li u nebeskom kraljevstvu poslije uskrsnuća biti građevina. One nisu potrebne, ali Bog bi ih mogao dopustiti kako bi pokazao što čovjek može ostvariti uz Božju pomoć. Teolozi imaju različite teorije, ali nisu potpuno sigurni u vezi toga. Nismo sigurni o biljkama i životinjama u raju. Sveti Toma kaže da oni neće biti potrebni jer ih više nećemo trebati. Ali sveti Anselm i sveti Augustin kažu da će biti u raju. Meni se čini da će biljke i životinje biti u nebeskom kraljevstvu jer su i oni odraz veličanstvenosti Božje perfekcije. Bog je stvorio hijerarhiju od najvišeg anđela do najmanjeg kamena. Dakle, nećemo samo mi, već će i oni predstavljati potpunost hijerarhije bića.

Što je s brojem izabranih? Ne znamo koliko će ih zaista biti. Neki sveci kažu da će ih biti mnogo. U Otkrivenju se spominje brojka od 144 tisuće. Dvanaest tisuća od svakog plemena Izraela i nebrojena gomila. Ali, neki sveci kažu da će ih biti jako malo. Međutim, ne znamo. Ali smo sigurni da je Bog broj izabranih zamislio na način da upotpuni praznine koje su nastale zbog pada anđela. Jer nakon njihova pada nastale su rupe u hijerarhiji milosti. Neki ljudi će jednostavno imati više posvećujuće milosti od nas. Naša Gospa imat će više nego svi pravednici zajedno. Krist će imati više od Nje i svih pravednika zajedno. Poanta je da kada su anđeli pali, Gospodin je stvorio čovjeka kako bi upotpunio te rupe. To je jedan od razloga zašto sveti Pavao kaže: „Ne znate li, da oni, što trče u trkalištu, svi trče, ali jedan prima nagradu? Tako trčite da dobijete!“ Zašto? Zato jer želimo doći na mjesto koje Bog za nas unaprijed odredio i to je ono čemu trebamo težiti.

Broj anđela koji su pali je u milijardama. Kako znamo da su milijarde u pitanju? Pa postoje anđeli čuvari, najniži od svih anđela, za svako ljudsko biće po jedan. A od početka svijeta na zemlji je živjelo oko 12 milijardi ljudi. Prema tome samo je 12 milijardi anđela iz najnižeg anđeoskog kora. Iz ovoga vjerojatno možemo zaključiti da će u raju biti mnogo ljudi. To ne znači da će biti lagano tamo doći.

Čega nema u raju? Mentalnih bolesti, zla ili bilo koje druge nesavršenosti. Kao što sam već spomenuo, Krist je rekao da u raju neće biti bračnih odnosa te da ćemo biti kao anđeli. Raj esencijalno nije kao neka zabava gdje su apetiti zadovoljeni, već je blažena vizija u njegovoj srži.

Ako je naše srce dirnuto samim spomenom ljepote raja, zamislite samo kako je biti tamo. Zaista, kao što sveti Pavao piše: „Što oko ne vidje, i uho ne ču, i u srce čovječje ne uđe, to pripravi Bog onima koji ga ljube.“

Ako je nebesko kraljevstvo sve ovo i više od toga, kakva ludost mora opsjednuti čovjeka da sve to odbaci za inferiorna dobra ovog života?